

Engelse socialisten

Over de daken van de stad glimlachen
de laatste stralen, de verstervende resten
van de dag en de zon. Het modderige water
van de rivier tuimelt in een sterke stroming.
Als een genode gast van deze smerige stegen,
vanaf zee, de Noordzees natte wegen,
daalt de mist over de stad, over de stroom.
Dan komt de nacht, de dood of de droom.

Schuilend voor de wind en de nevel
rondom een gloeiend vuur van kolen –
ginds uit de hoek raspende geluiden
waar de koopman lost zijn zwangere schuiten –
zit een gezelschap. Roet op de hemden,
gespierde armen, een dertien, veertien
stuks van hen die losten de schuit.
Angelsaksisch bloed stroomt onder de huid.

Ze praten gedempt en roken hun pijp,
het bier gaat rond in geklonken kannen.
Er speelt iets bij hen, men wil uit de knijp,
men heeft iets op zijn hart, er is iets op handen.
Hoewel armen trillen en hun harten kloppen
kunnen ze hun gedachten niet in woorden stoppen.
Dwaasheid genoeg, maar systeem is er niet.
Dan staat er een man op met fonkelende blik.

Hij balt zijn vuisten, zijn vettige muts
trekt hij ruw van zijn breed voorhoofd
en gooit hem in het vuur van de kolen.
Hij spuwt in de vlammen, zodat het walmt.
'Kameraden,' roept hij, 'daar ging mijn klasse,
de beroete muts van de kolenlosser.
We hebben onze armen en hersenen om te dragen,
die bewaren we voor de komende dagen.

Hoor je de storm, voel je de stroom?
Alles rondom ons is aan het breken.
Slaap je nog steeds? Voor vannacht is de droom,
maar morgen misschien gerechtigheid en dood.
Jullie zagen de vlammen, roken de branden,
de rook dreef hierheen uit andere landen.
Het kreeg jullie niet uit je hollen,
jullie liggen nog steeds te suffen in de kolen.

Bij god, ken toch je eigen krachten.
Waarom niet eisen met duizend stemmen
van het gouden kalf, dat onze beul doet smachten,
een sappig stuk, een stuk van de haas.

Ze sturen ons priesters met witte kragen:
“Hier is de bijbel voor jullie lege magen.”
Voor de honger een tekst over Eden en Kanaan,
voor de huishuur een vrijlaat voor het hiernamaals.

Wat helpt ons gepraat, wat helpen beloften?
We willen een voorschot op de zaligheid.
We lossen geen kolen en graven geen greppels
om na onze dood te worden betaald.
Wij zijn van de aarde, en aarde zullen we blijven,
we willen ons loon in levende lijve.
We worden naar het hemelrijk verwezen.
Of we daar komen kan niemand ons zeggen.

Onze Heer, kijk, hij begreep de armen
in hun gescheurde kleren en laarzen vol barsten
en deed hij dan een van zijn wonderen
dan was het voor mensen als julie en ik.
Onze Heer, hij gaf wat hij had en verwees
voor de rest naar de Heilige Geest.
De priester heeft onze laatste centen gehaald:
“Mijn zoon, de Heer in de hemel betaalt.”

Waren wij als een vrouw, als een kind
met zachtheid in het hart en tranen in de ogen
we zouden ons laten leiden blind
en dragen ons kruis en zuchten om de dood.
Maar wij zijn mannen en dit is wat we weten:
het is verkeerd te hongeren als je moet zweten.
Wij willen niet hongeren, wij willen op de tribune
en beslissen, en het besluit is de Commune!

Hij zwijgt. Meer, meer, wordt er gebruld.
Hij draait zich stil om en wijst naar de stad,
kolenlossers verschijnen, steeds meer,
komend uit een kroeg vlak in de buurt.
Ze sleuren hem mee en hij neemt het woord
daarbinnen op een tafel dichtbij de tap.
Tegen de kerk en de staat en de geldtirannie,
dan wordt de kroeg ontruimd door de politie.

Boven de stad broeit een donkere wolk,
daar fluistert de rivier en huilt er de wind.
Merkwaardige stemmen stijgen omhoog
en mompelen daarboven als dreigende klachten.
Het licht van de trotse winkels in ‘West’,
het vuur van de zwarte fabrieken in ‘Oost’
werpen een vurig licht tegen de wolken. Is dat
het decreet van de Commune over de stad?

Holger Drachmann, 1872; uit Digte 1872

© Vertaling uit het Deens, Jan Baptist, 2023

Holger Drachmann, Deens dichter, romanschrijver en schilder (1846-1908)